HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שחגור. לדיקטו"ר: **נחגור**. כל דהו כלכתיב[1] מבנים שלמות: **דלא סר סכינא**. שלא הרחיה סכינו לחכם: **מעברינן ליה**. מלומטו שלא ימכור בשר עוד: **ומאחי סכינו יפה**. משמתינן ליה משום לפקירותא שהחליף פניו כדקיימא לן מנדין על כעוד הרב בצרכות בפ' מי שמתו (דף יט.): **בפרפא**. פרס. פרעתא תרגום של פרס: **דאפילו לעובדי כוכבים מודכין לה מודכן**. והיכא דמאחי סכינו יפה מכרזינן עליה לטריפה היא משום קנקס ולעובדי כוכבים מיהא שבקינן ליה לזבוני: **שמיפי ועבריי**. דקסבר כי אמר רבא מעברינן ליה אפי' מאחי סכינו יפה קאמר: **נגניה**. דרבא בר חיננא: **בימלפיה**. של טבח זה חולי תמלאו לו זכות: **טפלי**. בניס קטנים תלוייס עליו לזון ולריך להשתכר. טפלא תרגום של טף (שמות יב): **ואכאריה**. [2] דקסבר הא לאמר רבא מעברינן ליה בשלא מאחי סכינו יפה קאמר: **נפחא**. לרבא בר חיננא שהעבירו ואחה מכשירו: **שליחותיה קעבדינן**. שהרי ניזון למזוה לו זכות ועבדינן שמלינו אין אנו לריכין לחזור ולהימלך בו: **אן אלוסה**. שמלא הלאי מן האדם או מן הבהמה לאפוקי מחוכרת דבעלי חייס: **הא נמרפי**. לאפי' חלוחות מן המי וקנוטות בלאי הוו כסכין פגומה שיש הפרס בין זו לזו: **בחדא**. כשרה ואע"ג דאין בה רוחב הא קיימא לן[3] היכא דהולך והניח אפילו סכין כל שהוא כשרה: **מחוברת**. לבעלי חייס כרבי לאמר אין שוחטין בממוכר: **מתני' מגו קליר**. דרך הליכתה[4] קוליה קוטעת לניה הלל אפני שרשאים כפופים מאד: **גמ' אגו נאכילה אסורה**. גזילה הולכה אגו הוצאה: אימור ואימר שייך לעניו אכילה: **אלא פוסלין ומכשירין בו'**. ולאון פסול והכשר אשחיטה קאי לניה שאפי' פסולה אשחיטה ונבלה היא ולע"ה אשחיטה כשרה אף באכילה ואע"ג דר' יוחנן סייעתא לרבי יוחנן ואימו דר' יוחנן סייעתא דגמרא גמיר ליה מרבו: **מתני' השוחט מפוך הטבעת**. בטבעת גדולה שהיא עליונה לכולן קאמר שאין בטבעת למעלה היממה: **ושייר כה אלא החוט על פני כולה**. לגד הרחם שלא הטה לכאן לגאת מן הטבעת לגד הרחם עד שיגמר כל הטבעת כולה כשרה: **אלא החוט**. לכלומר כל דהו. אבל אם קושר את כולה הגריס את הסכין לגד הרחם ויצא מן הטבעת וגמר את השחיטה למעלה מן הטבעת שהיא הגרמה שגאחרה למשה מסיני לע"פ שנאחז רוב הקנה באחיטה פסלי רבנן הוחיל וגמרו בפסול: **רבי יוסי בר' יהודה אומר אלא החוט על פני רובה**. אם שייר בה אלא חוט השערה מן הטבעת לגד הרחם על פני רוב הטבעת כלומר שאחד רוב הקנה באחז הטבעת ובמיעוטה הגריס ויצא ממנו לגד הרחם השחיטה למעלה היממה כשרה דברובה שיתכשרת לה שחיטה ואילך כי קאחיט מאחד בשר בעלמא הוא. ואיא דמפרשי דבכל הטבעות חשיב הגרמה לרבנן ולר' יוסי דיון שהשחיטה באחז הטבעת לריך שיגמור כל השחיטה באחז הטבעת ואף ר' יוסי בר' יהודה לא אמר אלא בטבעת הגדולה הואיל ומקפת את כל הקנה אבל בשאר טבעות לא ובשאר טבעות לא והתניא רבי יוסי ברבי יהודה אומר השוחט

וכמה פגימת המזבח כדי שתחגור בה צפורן. ול"ת והיאך נאו המוזבח לחנה ימלאו מבנים בלא פגימה ואם יחליקו בצרזל אימא ליסורא בלא תניף עליהן בזרזל וליכא למימר נמי ע"י שמיר דע"כ ע"י שמיר נמי לא יהיו חלקות שלא תחגור בהן הצפורן מדלאמר במסכת ע"ז פרק רבי ישמעאל (דף נב:) גבי מזבח שבקוסט מבני יון וגאזוס בית מחמונאי היכי נעביד נתבריהו מבבים שלימות אמר רחמנא וינקבינהו פיזוס לעשות בלא פגימה לן תניף עליהן בזרזל אמר רחמנא [3]והשתא ליעבדינהו ע"י שמיר אמר אלא ולאי שמיר אין עושה אותם חלקות שלא תחגור בהן הצפורן ויש לומר דבפרק לאזהו מקומן (זבחים דף נד.) משמע שבנו אותם בבבים קטנות חלקות שלא היה בהם שום פגימה כגון חלוקי בבים שלא נחל ומיהא קשה דגבי בית המקדש (ג) כתיב [4](נמי) אבן שלמה מסע ובנה וקאמר ר' יהודה בפרק עגלה ערופה (סוטה דף מח:) בבית המקדש ובנה ע"י שמיר[5]: **הא בתלושה הא במחוברת**. גבי בן ס"מ לשנוי הכי אלא משום דבמתני' תני והשיניס דמשמע תרי משום הכי נמי מוקי לה בחלוסים ופסולין מפני שהם מוקנים: **ולא** קתני **אוסרין ומתירין**. בכמה דוכתי קתני כשר ובריה בחליבה אלא הכא שאני ליה למיתני: **אבל בשאר טבעות לא**. פירש בקונטרס לאין שחיטה בשירה בהן כלל אלא אין הטבעות ולא אמר ר' יוסי רובו ככולו אלא במקום שחיטה אבל בשאר טבעות [6]אמרינן רובו ככולו והשתא כל שכן לרבנן שאין השחיטה בשירה בשאר טבעות לפירושו ומה שאין מהו מזהירין עכשיו לשחוט בתוך טבעות משום לאין הלכה כן בדפי' בקונטרס ובריית' דתוספתא שהניח בקונטרס דקתני מלות שחיטה מן הטבעת עד הריאה לריך לאוקומי כר' יוסי ברבי יהודה דמסקינן בסמוך דבשאר [7] נמי מכשיר אי נמי מטבעת הגדולה עד כנפי הריאה במקום קנה קאמר ובתוך שאר טבעות לא אילקי קנה בדפי' בקונטרס ומסיפא דקתני שייר בה כחוט סמוך לראש מוקף את כולה כשרה ומדקדק בקונטרס מדקתני סמוך לראש ש"מ דלא חייש אי נפיק מינה ולמטה מלא ממנה ולמעלה ומתוך כך שמר דברי המפרש דבכל טבעות חשיב הגרמה לרבנן ולרבי יוסי דמכיון שהתחיל בשחיטה בתוך הטבעת לריך שיגמור כל השחיטה בתוכה ומיהו לפירוש הקונטרס אין קשה משם לע"ג דלפשר דיפסל נמי לגד מטה אם היה יולא מטבעת הגדולה והיה נכנס בשאר טבעות מ"מ אין לריך לשייר מלא החוט כלפי מטה לחדריה טוב הוא שלא [8]היה כלל בתוך הטבעת אלא בין טבעת לטבעת ומ"מ לחוק הוא לפי' הקונטרס ודלאה לפרש [9]דהכי קאמר לעלה לפי רבי יוסי ברבי יהודה לא אמר דמהני שיור מלא החוט על פני רובה אלא בטבעת הגדולה דברובה יש רוב קנה להא מקפת כל הקנה אבל בשאר טבעות לא מהני [10]ברובה אין ברוב שלשם רוב הקנה שהרי אין מקיפין כל הקנה:

יוסף

[1] [בכורות לז:], [2] [עיין פרש"י דתענית כ: ד"ה וסייל], [3] ל"ל רבנן, [4] [תוס' פ"ל ה"ג], [5] [נעיל טו:], [6] [ב"ק נט.], [7] [דבריס סז], [8] עיין רש"ל, [9] [נקמן ל:], [10] ר"ח מ"ז, [1] [ועי' תוס' בע"ז כג: ד"ה בקצו ותוס' זבחים נד: ד"ה מבנים ותו' פוסק מע. ד"ה שבל ותוס' גיטין קח. ד"ה אילפא], [2] עיין ר"מ,

מסורת הש"ס

גליון הש"ס

נמ' כדי שתחגור. לשון עבבה מלכ"ל שתריס תמות תמוגר (תהלים עו) עיין ברש"י שם:

הגהות הב"ח

(א) נמ' בבה בר רב הונא: (ב) רש"י ד"ה ר' יוסי וכו' בסולה כולה משם ולמעלה: (ג) תוס' ד"ה נמי כתיב וכו' בית המקדש נמי מכתיב אבן: (ד) ד"ה אבל וכו' דבשאר טבעות נמי מכשיר:

מוסף רש"י

כדי שתחגור בה צפורן. שתעכב בה לפורן שם בודקין אותו בבדיקת סכין (בכורות לז:). חרץ ממגל קציר. שקוצרין בה התבואה, פלגי"ש בלע"ז, שפגימותיה נוטות כולן לצד אחד בציפוי (לעיל טו:). **והמגירה**. סכין שלא פגימות ואין משופעות כשל מגל קציר שלא מכוונות, שיש לפגימה מוכחא מכאן ומכאן כשהם פגימות לוגרת, ומגירה בלע"ז סייג"א (שם). **והשינים**. המתוכים בלמי של בהמה (שם). **והצפורן**. ממוכת (שם). **מפני שהן חונקין**. שאין מוחכין שלא קוצעין ממעמ הפגימות, ואפי' מוקין משאחז קלי ולאו לשפוך, דטעמא לשפוך משום מחוכר (שם).

עין משפט נר מצוה

קלד א ב מיי' פ"ג מהל' בית הבחירה הלכה יד ופ"ב הל' יח:

קלה ג ד ה מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' כו ממג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' יח סעי' ח ובהגה"ס:

קלו ז ז מיי' שם הל' כה ממג שם טוש"ע יו"ד סי' ו סעי' ג [ופשיף ע] בהגה"ס]:

לעזי רש"י

אדישטי"ר [אדישטי"ר]. לעצור.

שיטה מקובצת

א] אינה קורעת לבית הלל. נ"ב כן נמצא בשני ס"ג ובס"ו אחד אינו כתוב לב"ה: **ב]** תניא בתוספתא דאין חילוק מקום שחיטה בכל הקנה: **ג]** ור' יוסי בר' יהודה סבר אם היה רובה מוקף כלבנה כשרה: **ד]** אלא היא שאין הטבעות שלמות אלא רצועות בשר: **ה]** והשתא לעבדינהו ע"י שמיר. נ"ב ובבית שני היה שמיר כמו שהוכיחו התוס' בזבחים דף נד ע"א ע"ב: **ו]** אבל לשויי מקום שחיטה לא אמר רובו ככולו: **ז]** דאדרבא טוב הוא שלא ישחוט כלל בתוך הטבעות: **ח]** אבל בשאר טבעות לא מהני רוב טבעות דאין:

רבינו גרשום

בדי פגימת המזבח. שאם היה מזבח פגום נפסל מלהקריב עליו: לא קשיא הא בסידא הא באבנא **ע]** שתחגור בה ציפורן דכתיב אבנים שלמות: דלא סר סכינא. כלומר הא בסידא הא באבנא בו קמג עשין קג טוש"ע יו"ד סי' יח סעי' ח ובהגה"ס: הכי גרסינן אמר להו ליעיינו רובה במילתיה ולישרו ליה: הא במחוברת. כלומר מחוברת לא. ואוסרים ומתירים חדא מילתא היא כלומר ואפי' באכילה מתיר: השוחט מתוך הטבעת ושייר בה מלא החוט וכו'. כלומר כל השוחט בעינן דלא לשחוט בין הטבעות אלא בתוך אחת מן הטבעות צריך שישחוט ואי שחט בתוך אחת מן הטבעות ושייר בה מלא החוט על פני כולה: ר' יוסי בר' יהודה אומר מלא החוט על פני רובה. כלומר אפי' לא שייר אלא מלא החוט על

ע] נראה לחסר כאן ול"ל בסיפא כדי שתחגור בה לפופן בשחגין כל דהו דכתיב אבנים שלמות.